

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2023. július

HÍREK

Kabócakoncert a Szoborparkban

Ingyenes kabócakoncertet élvezhet az, aki mostanában látogatja meg a Szársomlyó Természetvédelmi Területen található Nagyharsányi Szoborparkot.

A Szársomlyó hegy legismertebb látnivalója a decembertől februárig nyíló magyar kikerics, ami a látványával csalogatja a kíváncsi turistákat.

A mostani nyári melegben azonban nem csak szép látványt nyújt a mézskőhegy, de feltűnik a hangja is.

Több éves földalatti lárvaállapotukból kikeltek a hegyen nagy számban élő mannakabócák (*Cicada orni*) és már messziről hallani lehet a hangjukat. A kabócák a hangot – eltérően például a szárnyaik dörzsölésével ciripelő tücsköktől – a potrohukon található kitinhártyák rezegtetésével adják. A cél azonban többé-kevésbé ugyanaz, ezzel a hanggal próbálják a hímek magukhoz csalogatni a nőstényeket. Innen is van a régi mondás: A kabóca vígan él, felesége nem beszél.

Amennyiben sikerrel megtörtént a párzás, a nőstények a petéiket a hegy jellegzetes fafajára, a virágos kőrisre (*Fraxinus ornus*) rakják. Az éneklő hímeket is leggyakrabban ezeken a bokortermetű fákon figyelhetjük meg.

A kikelt lárvák leköltöznek a föld alá, ahol a fák gyökereit szívogatják. A kifejlett rovarok, az imágók is növényi nedvekkel táplálkoznak, így nem kell tartani tőlük, ha a rajzás során egyszer-egyszer belénk ütköznek.

Énekükkel varázsolnak egy kis mediterrán hangulatot a Dél-Dunántúlra. Rajzásuk az időjárástól függően augusztus elejéig tarthat.

(Szöveg: Parrag Tibor)

Délvidéki poszméh, a mediterrán óriás

Az utóbbi években – nagyon helyesen – egyre nagyobb figyelem terelődik a beporzó rovarokra, közöttük is a vadméhek kritikus helyzetére.

Ennek fényében mutatjuk be most azt az alapvetően mediterrán elterjedésű poszméhfajt, amely az utóbbi évtizedben terjeszkedőben van, és ma már szórványosan szinte az egész ország területén megtalálható. Kimondottan nagy termetű (a királynő akár 3 cm-es is lehet), markáns megjelenésű faj. Koromfekete testét két citromsárga sáv díszíti a tor elején és hátulján.

A többi poszméhfajhoz hasonlóan barátságos természetű, nektárkedvelő viráglátogató. A különböző virágok pollenjét, nektárját gyűjti, azzal neveli fel ivadékait. A királynő

alacsony létszámú családot hoz létre, melynek egyedszáma nem haladja meg a 150 példányt. Földben lévő, elhagyott járatokban kiképzett, viasszal burkolt fészkekben, hordószerű sejtekben neveli a lárvákat, tárolja a nevelésükhöz szükséges begyűjtött virágpport. Tevékenysége miatt a többi vadméhfajhoz hasonlóan meghatározó szerepe van a virágos növények beporzásában.

A délvidéki poszméh (*Bombus argillaceus*) hazánkban védett faj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor)

Szalakóta helyzet a Dunai Tájegység területén

Az idei évben a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Dunai Tájegységében a korábbi évekhez hasonlóan ismét felmértük a már ismert és potenciálisan alkalmasnak vélt élőhelyekre kihelyezett odúkat.

A Tájegység Bács-Kiskun megyei részén 4 revírben kezdődött meg a költés (ez a duplája a tavalyinak, meg a tavalyelőttinek).

A faj terjeszkedése már Nagybaracska és Hercegszántó településekre is kiterjedt. Három odúban összesen 10 fióka nevelkedik, egyben pedig jelenleg 3 tojás található.

(Szöveg és fotó: Mórocz Attila)

Nyuszt a kamera előtt

Természetvédelmi munkánk során, a monitoring programokban, terepen dolgozó kollégáink kameracsapdákat is használnak. A nehezen megfigyelhető fajok adatgyűjtése sok esetben csak ezzel a módszerrel megoldható.

A Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzetben elhelyezett eszköz segítségével főként a vadmacska elterjedéséről szeretnénk képet kapni. Persze a kamera nem válogat, minden elé kerülő élőlényt megörökít. Júniusban így került lencsevégre egy nyuszt, mely a kamera előtti, kidőlt fán sétált el.

Kisebb torokfoltja, a fülén látható sárga szegély és a fekete orra különbözteti meg közeli rokonától, a nyesttől.

A nyuszt (*Martes martes*) hazánkban védett faj. Természetvédelmi értéke 50.000 Ft.

(Szöveg: Völgyi Sándor, fotó: kamerakép)

A Baranyai Barlangkutatás című konferencia előadásai

BARANYAI BARLANGKUTATÁS KONFERENCIA

„Rónaki László-emlékkonferencia”
Pécs, 2023. május 19-20.
Csontváry Múzeum – Abaliget

Programok, előadások összefoglalói

Pécs
2023

AGRÁRMINISZTERIUM

Készült az Agrárminisztérium 2022. évi „Zöld Forrás” pályázatán elnyert támogatás felhasználásával.

Baranyai Barlangkutatás címmel szervezett konferenciát májusban a Janus Pannonius Múzeum Természettudományi Osztálya, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a Magyar Biológiai Társaság és a Mecseki Barlangkutató Csoport. A konferencia központi témája Rónaki László barlangkutató munkássága volt.

A konferencia programjainak és előadásainak összefoglalója a közelmúltban elektronikus kiadványban jelent meg.

A 36 oldalas kiadvány elérhető honlapunkról, illetve megtekinthető a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság YUMPU archívumban is.

[Letöltés a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság honlapjáról\)](#)

[Megtekintés a YUMPU archívumban](#)

SZEMELVÉNYEK A TERMÉSZETVÉDELEM TÖRTÉNETÉBŐL

40 éve történt

A védett természeti területek őrzése a természetvédelmi örök feladata, melynek szabályozására 1983-ban hatályba lépett „Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökének 1/1983 OKTH számú rendelkezése a védett természeti területek őrzéséről” című jogszabály. Melléklete, a Természetvédelmi Örök Szolgálati Szabályzata részletesen tartalmazta a természetvédelmi örök foglalkoztatására, szolgálatellátására egyenruházatára, szolgálati lőfegyver használatára vonatkozó leírásokat.

Forrás: Rakonczay Zoltán: A természetvédelem története Magyarországon, Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2009.

Illusztráció: Az állatok védelme (szerk.: Herman Ottó), Franklin Társulat, Budapest, 1883. Sorozatszerkesztő: Varga Zsolt

FELHÍVÁS

Ön is részt vehet a Duna természeti értékeinek megóvásában!

A Duna nyolc országát érintő, EU-s társfinanszírozással megvalósuló LIFE WILDIsland projekt célja a természet és a biológiai sokféleség megőrzése a folyó leginkább természetközeli, legszebb és legértékesebb szigetein. A projektbe Ön is bekapcsolódhat, azzal, hogy kitölti a kérdőívet, amely egy nemzetközi felmérés része. A kérdőív kitöltésével segítséget nyújt számunkra a Duna térségében zajló folyó- és szigetvédelmi tevékenységeink hatékonyabb megtervezésében és kommunikációjában. A kérdőív ide kattintva érhető el: <https://www.surveymonkey.com/r/NLKH63H>
Köszönjük segítő együttműködésüket!

(Fotó: Sztellik Endre)

Vegyen részt Ön is a poszméhek felmérésében!

Hírlevelünk hetedik oldalán számoltunk be részletesen a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságon zajló Poszméh Monitoring Programról. A programhoz kapcsolódóan nyereményjátékkal egybekötött akciót hirdetünk meg, amelyben minden természetkedvelő, természetjáró ember részt vehet, poszméhekről készült képek beküldésével. Az akció célja, hogy a beérkező adatok segítségével minél alaposabban megismerhető legyen az állomány létszáma, elterjedése.

Adatgyűjtési (fotózási) útmutató:

Kérünk mindenkit, hogy a poszméheket természetes élőhelyükön fotózzák le és egy jobb kép készítése reményében se fogják be az egyedeket! A képeket a poszmeh@ddnp.hu e-mail címre kérjük küldeni. Egy példányról maximum 4 képet lehet feltölteni, képenként maximum 1 MB méretben.

A fényképek mellé kérjük az elkészítő nevét, az e-mail címét, a helyszín gps koordinátáját, a dátumot és a település nevét mellékelni. Amennyiben nincs lehetőség koordináta felvételére, akkor bármilyen földrajzi adatot (dűlőnév, hegy, vízfolyás neve stb.) is meg lehet adni.

Egy példányról, ha lehet, készüljön oldalról (a-b) és felülről (c) is kép. Törekedjünk, hogy a hátsó láb jó látható (d) legyen, sok fajnál ugyanis ez segíti a határozást. Ha nem sikerül minden oldalról elkészíteni a képeket, akkor is várjuk az elkészült fotókat, ha lehetséges, megpróbáljuk a fajt meghatározni! A faj meghatározása után az eredményről visszajelzést küldünk. Márciustól október végéig keresgélhetjük a poszméheket.

A résztvevők között a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság három értékes ajándécsomagját sorsoljuk ki az akció zárását követően. A játék 2023. október 31-én éjfélig tart, eddig várjuk a képeket és a hozzájuk tartozó adatokat. A sorsolás véletlenszám-generátorral történik; a megadott adatokat kizárólag a sorsolás időpontjáig tároljuk, azt követően töröljük. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság adatvédelmi tájékoztatója ide kattintva érhető el: www.ddnp.hu/adatvedelem.

Mintaképek

a,

b,

c,

d,

A gyepek titkai IV. fotópályázat

A Grassland-HU LIFE integrált projekttel kapcsolatban a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. és projektpartnerei negyedik alkalommal hirdetik meg a gyepes élőhelyek értékeinek, jellemző növény- és állatfajainak bemutatását, népszerűsítését célzó fotópályázatukat. A pályázat kiemelt célja, hogy felhívja a figyelmet a gyepek és élőviláguk védelmére, megőrzésük fontosságára.

A Kárpát-medence mai arculatának kialakulásában jelentős szerep jutott a legelő állatoknak, azon belül is őshonos háziállatainknak. Azonban nem csak az állatok formálták a tájat, hanem maga a táj is alakította ezeket a fajtákat, így jöttek létre a magyar tájra jellemző fajták, amelyek nemzeti örökségünk részét is képezik. A fotópályázat negyedik fordulójának célja bemutatni a legelő őshonos háziállatfajtáinkat, a marha-, juh és lóféléket, valamint az őket kísérő kutyafajtákat, természetes közegükben, a magyar tájban. Két korcsoportban lehet pályaműveket nevezni, 10-től 18 éves korig (a pályázat beadásakor 18. életévét be nem töltött pályázó), valamint 18 év felett. Ezzel a szervezők az ifjú fotós tehetségeknek is bemutatkozási lehetőséget biztosítanak. A pályázaton a részvétel ingyenes.

A pályázati kiírás ide kattintva érhető el: <https://grasslandlifeip.hu/a-gyepek-titkai>
A pályázat időtartama: 2023. május 17. 14 órától 2023. szeptember 8. éjfélig.

(Forrás: Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.)

ÖKOTURIZMUS

16. Ördögkatlan: a Nagyharsányi Szoborpark ismét fesztiválhelyszín

Kiállítás, koncert, író-olvasó találkozó, túrák, színházi előadások várják a közönséget az Ördögkatlan Fesztivál keretében a Nagyharsányi Szoborparkban augusztus 1-5. között.

Szerdától szombatig minden nap 10.00 órakor indulnak az „Ördögtúrák” a Szársomlyó csúcsára a Szoborpark fogadóépületétől, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság szakvezetője sok érdekes információt oszt meg a résztvevőkkel.

A Szoborparkban a fesztivál időtartama alatt megtekinthető lesz Krász Kíra fotóművész kiállítása, fellép a pécsi Bogázs zenekar, idén is lesz idegenvezetés a szobrok között, író-olvasó találkozót tartanak a Hetedhétár Magazin szerzői; az Amfiteátrumban esténként színházi előadások várják a közönséget.

Részletek a fesztivál honlapján:

Szoborpark: <https://ordogkatlan.hu/szoborpark>

Amfiteátrum: <https://ordogkatlan.hu/szoborpark--amfiteatrum>

Az időpontra meghirdetett programokra karszalaggal ingyenes a belépés. A színházi előadások sorszamosak. Az Ördögtúrák részvételi díja karszalaggal 800 Ft/fő. A fesztivál napjai alatt életkortól függetlenül egységesen kedvezményes belépés a szoborparkba fesztiválkarszalaggal: 300 Ft/fő.

Augusztus 12-én ismét versenyeznek a pásztorkutyák Szaporcán

A rendezvényen a magyar pásztorkutyák őshonos juhaink hajtásában, terelésében versengenek majd. A verseny mellett tartalmas kísézőprogramokkal várják a közönséget a szervezők: szakvezetésekkel, tárlatvezetéssel, játszóházzal, szabadtéri fotókiállítással.

Programok:

- 9.00 Regisztráció versenyzők részére
- 9.30 Megnyitó
- 10.00 MAGYAR PÁSZTORKUTYÁK TERELŐVERSENYE
Bíró: Vanyó Sándor
Nevezés kizárólag online: <http://magyarpasztorkutya.weebly.com/nevezeacutesek.html>,
nevezési határidő: augusztus 8.
- 10.30 Tárlatvezetés az Ős-Dráva Látogatóközpont kiállításán
- 11.30 Állatok testközelben – séta a majorban szakvezetéssel, állatsimogatás, juhok bemutatása
- a nap folyamán: TERELÉSI KÉPESSÉGVIZSGA (őszönpróba)
 - *MEOESZ szabály szerint:*
Nevezés online: <http://magyarpasztorkutya.weebly.com/nevezeacutesek.html>, augusztus 8-ig,
illetve személyesen a helyszínen.
 - *FCI NHAT szabály szerint:*
Nevezés kizárólag online: <http://magyarpasztorkutya.weebly.com/nevezeacutesek.html>,
augusztus 8-ig.Bíró: Vanyó Sándor
- 14.00 Szakvezetés a Hagyományos gazdálkodás tanösvényen
- 15.00 ÜNNEPÉLYES EREDMÉNYHIRDETÉS

EGÉSZ NAP

Játszóház gyerekeknek – természetismereti és tradicionális népi játékokkal

Pásztorok és pásztorkutyák – szabadtéri fotótéregetés a FORTEPAN archívum képeiből

Szervezők: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság,
Duna-Tisza Magyar Pásztorkutyás Hagyományőrző és Sport Egyesület

Kenutúrák a Külső-Bédán

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa Tájegysége a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő vizes élőhelyeit foglalja magába.

A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A program résztvevői 9.00 órakor találkoznak a kölkedi Fehér Gólya Múzeumnál.

A kenutúra indulási helye a múzeumtól kb. 9 kilométerre helyezkedik el, ahová a résztvevők saját gépjárműveikkel jutnak el a Nemzeti Park Igazgatóság munkatársának „felvezetésével”. A kenutúrán szakvezető mutatja be a Duna egykori főágát, a Külső-Bédát.

A kenuzást követően a résztvevők a Fehér Gólya Múzeumban tartott tárlatvezetésen ismerkedhetnek meg a fehér gólyák életével: érdekes részleteket tudhatnak meg a fészkelési szokásaikról, táplálkozásukról, vonulásukról.

Időpontok 2023. augusztusban: augusztus 5., augusztus 12., augusztus 19., augusztus 26.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020. Találkozási pont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, időpont: 9.00 óra. A program időtartama: 4 óra. A részvételi díj 2-14 éves korig 2500 Ft/fő, 14 éves kor felett 3000 Ft/fő. Csak kenutúra (múzeumlátogatás nélkül): 2-14 éves korig 2000 Ft/fő, 14 éves kor felett 2500 Ft/fő.

Programajánló

Augusztus 4.: Idegenvezetés a Nagyharsányi Szoborparkban

Az Ördögkatlan Fesztiválon minden évben lehetőség nyílik idegenvezető kalauzolásával megismerni a Szoborpark gyűjteményét. Idén is így lesz ez: egy rövid ráhangoló kiselőadást követően elindulunk egy sétára a Szoborparkban, érintve az egyes alkotói periódusok legjellemzőbb munkáit.

Helyszín: Nagyharsányi Szoborpark, időpont: 17.00 óra, a program időtartama: 1,5 óra. A programon való részvétel Ördögkatlan Fesztivál karszalaggal ingyenes! Akinek nincs karszalagja: a szoborparki belépő ára (felnőtt: 1000 Ft/fő; 18 éves kor alatt, nyugdíjas, pedagógus: 500 Ft/fő).

Augusztus 5., 12., 19., 26.: Gólyák nyomában Béda-Karapancsán

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő élőhelyeit foglalja magába. A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A résztvevők először kenutúrát tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban érdekes tárlatvezetés keretében ismerhetik meg e gyönyörű madarak életét.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020. Találkozási pont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, időpont: 9.00 óra. A program időtartama: 4 óra. A részvételi díj 2-14 éves korig 2500 Ft/fő, 14 éves kor felett 3000 Ft/fő. Csak kenutúra (múzeumlátogatás nélkül): 2-14 éves korig 2000 Ft/fő, 14 éves kor felett 2500 Ft/fő.

Augusztus 9.: Óvodás séták a Pintér-kert Arborétumban

A gyerekek szimatolva, tapogatva ismerkedhetnek az arborétum csodálatos növényeivel, miközben végigjárják a kert illatösvényét. A növényeken túl, a résztvevők megfigyelhetik a két kis tóban úszkáló színes aranyhalat, és hallhatják a fákon éneklő madarak hangját is. Sőt, ha szerencsénk lesz, akár még mókussal vagy mocsári teknőssel is lehet találkozni!

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 70/374-0295. Helyszín: Pintér-kert Arborétum, időpont: 9.00 óra, 11.00 óra, 13.00 óra. A program időtartama: 60 perc, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Augusztus 12.: Magyar Pásztorkutyák Terelőversenye

A rendezvényen a magyar pásztorkutyák őshonos juhaink hajtásában, terelésében versengenek majd. A verseny mellett tartalmas kísérőprogramokkal várják a közönséget a szervezők: szakvezetésekkel, tárlatvezetéssel, játszóházzal, szabadtéri fotókiállítással.

A rendezvény részletes programja a Békalencse 7. oldalán olvasható.

Helyszín: Ós-Dráva Látogatóközpont, Szaporca. A program időtartama 9.00-16.00. A részvételi díj egységesen 800 Ft/fő.

Augusztus 12.: Ismerkedés a csillagos égbolttal

Ezen az estén egy csillagásztávcső segítségével barangoljuk be az éjszakai égboltot. A program első felében a nyári csillagképekkel ismerkedünk lézeres mutatópálca segítségével, majd ezt követően a távcsőbe nézve a Naprendszerből az intergalaktikus térig figyelünk meg bolygókat, csillagködöket, csillaghalmazokat és távoli galaxisokat. A programon való részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.:30/377-3393, 82/461-285. Maximális létszám: 40 fő.

Helyszín: Barcsi Borókás parkolója (6-os főút, 253 km-szelvény), időpont: 21.30. A program időtartama: 3 óra, a részvételi díj: 1000 Ft/fő. Esőnap: augusztus 19.

Augusztus 19.: Révfa túra

A túra résztvevői megismerhetik az 1990-es években elnéptelenedett, de azóta újra benépesülő Révfaút, és az ott található, búcsújáró helyként jelenleg is ismert kápolnát. Ezt követően a közelben lévő, a Dráva Baranya megyei szakaszán töltésen belül egyedülként megmaradt 140 éves kocsányos tölgyest, majd egy volt akácost, melyet az igazgatóság munkatársai tarvágás nélkül alakítottak őshonos fajokból álló erdővé. *Helyszín: Révfa, Korcsina zsilip, időpont: 10.00 óra. A túra hossza 5 km, időtartama 3 óra, a részvételi díj 1000 Ft/fő.*

Augusztus 26.: Denevérest Abaligeten

A denevérek násza nyár végén, ősz elején zajlik. A nászidőszakban gyakori jelenség, hogy a denevérek úgynevezett nászbarlangokat keresnek fel, amelyek később telelőhelyül is szolgálhatnak számukra. Az esti programon szakavatott denevérkutató mutatja be a denevérek különleges és titkokkal körüllengett világát. A résztvevők megismerhetik a denevérkutatás módszereit és jelentőségét, az Abaligeti-barlangnál hálóval befogott denevéreket lehet közelről megnézni, ismerkedve a fajok egyedi jellemzőivel. A tóparton lehetőség nyílik a víztükör felett alacsonyan szálló, rovarokra vadászó denevérek megfigyelésére.

Helyszín: Abaligeti-barlang, időpont: 20.00 óra. Ingyenes program.

Augusztus 29.: Megemlékezés a mohácsi csata 497. évfordulóján

Az 1526. augusztus 29-i mohácsi csata helyszínén, Sátorhely határában elterülő emlékhely több mint 1700 katona végső nyughelye. Az évforduló napján a csatában elesett hősökre emlékezünk.

A részletes program honlapunkon (www.ddnp.hu) lesz olvasható augusztus közepétől.

Helyszín: Mohácsi Nemzeti Emlékhely.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas